

افغانستان آزاد – آزاد افغانستان

AA-AA

چو کشور نباشد تن من مباد   بدین بوم و بر زنده یک تن مباد
همه سر به سر تن به کشتن دهیم   از آن به که کشور به دشمن دهیم

www.afgazad.com

afgazad@gmail.com

Historical

تاریخی

دگرمن احمد کندهاری

۰۴ فبروری ۲۰۱۵

قوای مسلح افغانستان تا یک اردوی متجانس.

۳

به ادامه گذشته:

چون تشنجات منطقه ئی در اقصا نقاط جهان رو به افزایش گرائیده و تشنجات در قالب نیرو های زاده ، امپریالیزم جهانی به اصطلاح «دولت اسلامی» (داعش) در بین خلقهای شرق میانه و آسیای مرکزی، وحشت، ترس، رعب و نا امنی به راه انداخته شده ، تا موجودیت نیرو های ناتو در این مناطق قانونمند گردد.

این حرکت ضد بشری از سرزمین سوریه و عراق ، اکنون در کشور عزیز ما افغانستان تحت هویت مشابه چهره ظاهر نموده ؛ که تا اکنون در اختلافات سیاسی و تشکیلاتی با طالبان افغان در مقابله می باشند.

در اینجا بحث ما در مورد قوای مسلح افغانستان و ساختار تشکیلاتی آن بوده ؛ که توانمندی دفاع مستقلانه را دارا می باشد یا نه؟

همانطوری که پیرامون انحطاط و سقوط اردوی افغانستان چند فکت آن مختصراً یادآوری گردید، به ادامه موضوع از واقعات وارده بر اردوی افغانستان بعد از سقوط دولت پوشالی « ح د خ پ » و حکومت تنظیمی ، و اثرات آن الی محو کامل اردو به موضوع ادامه خواهیم داد.

با به میان آمدن حکومت مجاهدین تحت رهبری صبغة الله مجددی در تبنانی با افسران نظامی حکومت «خلقى ، پرچمی» طوری که قبلاً ذکر گردید، قطعات اردو در بین گروپ های مختلف جهادی ، قطعه - قطعه تقسیم شد.

(۷ سرطان ۱۳۷۱)

اگرچه صبغة الله مجددی در اولین فرمان حکومتش ، عفو عمومی اعلان نمود و از همه مأمورین دولتی و صاحبمنصبان اردو خواست که به کار های شان طبق معمول حاضر و ادامه دهند. ولی این اعلامیه کار ساز

نگریدید، بالاخر اختلافات تنظیمی، جنگ نوعی جدید آغاز گردید. مطابق به فیصله پشاور، اسلام آباد، بعد از ختم دوره دو ماهه حضرت مجددی؛ ارگ تسلیم شورای رهبری قیادی قرار گرفت و برای چهار ماه قدرت به ربانی تفویض گردید. رئیس جمهور استاد ربانی و صدراعظم صبور فرید از حزب اسلامی و وزیر دفاع احمدشامسعود جمعیت اسلامی آعاز به کار نمودند.

این حکومت که توسط دستگاه استخباراتی «حزب دموکراتیک خلق - پرچم» تحت نام حزب وطن با یک تشریک مساعی مخفی با برادران جهادی شان به توافق نشستند، و سلطه تنظیمی ها تحت نظر استخبارات منطقه (پاکستان، ایران، روس) بر مردم رنجیده و زخمی این سرزمین مسلط گردید.

با روی کار آمدن شورای قیادی تحت رهبری ربانی مؤرخه ۲۸ می ۱۹۹۲ ادارات دولتی ملغا اعلام گردید. و همچنین خواست گلبدین از دولت شروط ذیل را تعیین و پیش شرط نمود:

۱- خروج نیرو های ملیشه دوستم از کابل.

۲- برکناری جنرال های پرچمی و خلقی از تشکیلات دولت.

طوری که مسعود با همین جنرال ها در زدوبند بود و از جانب دیگر تماماً افسران جناح خلق از قبل در صفوف حزب اسلامی گلبدین منسجم شده بودند.

متنباقی اکثریت صاحبمنصبان از صفوف اردو متلاشی گردیده بودند و به گروپ های قومی خویش الحاق، و در مناطق مربوطه آبائی پناه بردند و هم عده ای که توان فرار از کشور را داشتند، به خارج از کشور فرار نمودند. در آغاز این حکومت تنظیمی، انارشیزم سرتاسری در کشور زندگی فلاکت بار مردم را به نابودی کشاند. دارائی های شخصی و دولتی و نظامی به یغما رفت. و سرحدات غربی و جنوب شرقی بازار آزاد فروش سلاح و وسایط اردوی افغانستان بود.

و به همین ملحوظ تماماً گروپ های سیاسی و ملیشویی و تروریست های اسلامی از خرید همین سلاح ها مسلح گردیدند.

با به قدرت رسیدن ربانی ۷ سرطان ۱۳۷۱ مصادف است با آغاز دوره انحطاط و منهدم شدن کامل اردو، که برای مردم افغانستان فاجعه آفرید.

اگر چه بعد از سقوط حکومت ربانی - مسعود و فرار به سمت شمال احمدشاه مسعود، برای مقابله با طالبان از داشتن یک اردوی منظم بی بهره بود. این قهرمان ملی، تحمیل شده، آنقدر بی اراده و ترسو بود؛ که بدون کدام مقاومت یکجا با لشکر بزدلش در تاریکی شب آگاهانه فرار نمود و شهر کابل را که توسط این جانپان تنظیمی تخریب شده بود، به عقت گذاشت.

در این مقطع تاریخی که خود را در یک زوایه سقوط احساس می نمود، خواست به کمک چند جنرال پرچمی که در صف جبهه اش باقی مانده بود، اقدام به انسجام و تشکیل مجدد اردو نماید. با عجز و زاری از آمدن منسوبین متلاشی شده اردو اعلام عفو نمود و خواست برایش نیروی دفاعی تدارک نماید. که بسیار دیر و از وقت گذشته بود.

رجوع شود به سخنرانی مسعود در فرانسه، که بسیار مأیوسانه و شکست خورده به نظر می رسید؛ که از دعوت افسران اردو و بازگشت به وظایف شان یاد آور شد.

در تاریخ گذشته کشور ما بعد از تغییرات و تحولات جنگ های داخلی و یا بیرون مرزی هر پادشاه و یا امیری که به قدرت رسید، سعی نمود که تشکیلات اردو را نظر به گذشته بهتر و خوبتر منسجم و مسلح سازند.

طوری که قبلاً از دوران امیر شیرعلی خان در این مختصر تذکار به عمل آمد. باز هم با قدرت رسیدن امیرغدار «عبدالرحمان خان» و یا به زعم جناب اکامدیسین سیستانی «امیر آهنین». چون به زعم این مؤرخ (عضو شورای انقلابی) ببرک کارمل هم رهبر آهنین بود؛ که هر دو در فروش وطن و کشتار مردم این سرزمین دست کم از همدیگر نداشتند. به حاشیه نروم موضوع ما بر تشکیل و انسجام صفوف اردو بود.

در زمان امیر اردوی افغانستان بر (۹۶۴۰۰) بالغ می شد. دارای هشتاد کندک ۷۰۰ نفری پیاده، چهل کندک ۴۰۰ نفری سواره نظام، چهار کندک یک هزار نفری گارد شاهی. که به نام عساکر شاهی یاد می شدند. سه کندک ۸۰۰ نفری سواره و یک صد بطریه توپخانه، که هر بطریه دارای شش عراده توپ و یک صد نفر توپچی داشت.

در مکتب حریبه یک معلم توپچی ما قصه گویا می گفت که قبلاً معاش توپچی یک افغانی زیاد تر بود، چرا که اینها توپ کشتی داشتند، به نسبتی که بعد از هر فیر، توپ چپه می شد. و مرتبات، توپ را بالای عراده راست می کردند و توپ مجدداً برای انداخت حاضر می گردید. و این بود توپ کشتی. ولی توپ های مدل جدید بعد از حرب اول جهان دارای ساختمان پسلگد می باشد.

بعد ها یک رساله از بای بچه ها تشکیل شد؛ که هر یک ۳۰ روپیه معاش داشت و مخصوص پسران فیودال ها بود.

معاش پیاده هشت روپیه و از سواره بیست روپیه تعیین شده بود.

افراد اردو به سیستم هشت نفری بود، که از هر هشت نفر نفوس یک نفر از سن (۱۴-۵۰) که قابلیت حمل سلاح را داشت طور دایمی گرفته می شد. در ایام رخصتی عوض گرفته می شد؛ که اردو کسری نداشته باشد. برای عسکر گریز از جنگ جزای اعدام و برای شهید مستمری داده می شد.

یک قوت دیگر به نام خاصه دار بود؛ که در ادارات، سرحدات کشور و وظایف پولیس و ژندارم را ایفاء می کردند. (خوانین سوارها) زیر قیادت خان های دست نشاندۀ دولت قرار داشتند، این افراد از ملازمین، دهاقین، و همسایه های و اقارب فیودال های زمینداران تشکیل می شد و مصارف عساکر از طرف دولت برای آنها پرداخته می شد. افغانستان در مسیر تاریخ جلد اول صفحه ۶۴۴.

به همینطور در زمان امیر حبیب الله خان در سال (۱۹۰۹) مکتب حریبه تأسیس گردید، که دارای سه صنف اعدادی و سه صنف حربی بود و در پهلوی دیگر مضامین درسی علمی (تعلیمات پیاده، سواری، توپچی، استحکام و مخابره) تدریس می گردید. استادان، افغان و ترکی بودند. تعداد طلبۀ مکتب ابتدائیه ۱۵۰ نفر ۴۰۰- نفر که در اواخر به ۹۰۰ نفر رسید.

خارج از این مکتب، مکتب خوردضابطان به نام مکتب عسکری ملکزاده ها مسمی بود. مکتب عسکری جدیدالسلام (نورستانیا)، «مکتب عسکری اردلیان حضور» تعداد فارغ التحصیل به ۳۰۰ نفر می رسید. در هر سه سال یک تعداد فارغ التحصیل به سویه بلوک مشر بود.

(افغانستان در مسیر تاریخ جلد اول صفحه ۷۰۳ - ۷۰۴).

در دوران این حکومت های مستعمره بهتر شدن، تقویت و انسجام اردو صرف به غرض سرکوب جنبش های آزادیخواهانه مردمی و استحکام پایه های حکومت قومی و قبله ئی شان بود؛ به ویژه سرکوب بیرحمانه مردم هزاره توسط «امیر غدارو سرداران قبیله ئی شان». چون خود شان معاشخور و از گماشتگان استعمار بریتانوی بودند؛ که از ناحیه دشمن خارجی فارغ الحال بودند.

بعداز به قدرت رسیدن شاه امان الله ، باز هم در تداوم ، تجهیز و تسلیح اردو ، شاه دیموکرات جهت تقویت و بهتر شدن اردوی خویش اقدام جدی نمود و توانست به کمک آزادیخواهان و نیرو های ملی و سوقيات نظامی بر استعمار بریتانوی پیروزمندانه فایق آید. ولی با تأسف این سوقيات پیروز مندانه به یاری مبارزین ملی، از خط ننکین دیورند ، فراتر نرفت.

فکت مهمی که بر اهمیت و قابل تذکاد می باشد ؛ فرمان حمل ۱۲۹۹ ه .ش. که به هندو های افغانستان حقوق مساوی طبق نام اتباع کشور اعلام گردید و به این اساس تماماً اولاد هندو در مدارس ملکی و نظامی (لیسه های حبیبیه و حربیه) و افسری اردو قبول شد. افغانستان در مسیر تاریخ جلد اول ص ۷۹۲ قسمت اخیر ص.

ولی بدبختانه که از آغاز حکومت شاهی نادر خان الی آغاز دوره دموکراسی نیم بند شدن به مکاتب حربی بدین منوال نبود ، طوری که همه به یاد داریم و ملیت های محروم تجربه کرده اند. خدمت زیر بیرق برای همه تابعین و باشندگان کشور مکلفیت اجباری بود. ولی حق شمولیت در مؤسسات تعلیمی حربی و رسیدن به منصب های بالائی اردو به اقوام خاصی امتیاز دهی می شد. ملیت هزاره و شیعه مذہبان و هندو ها از این حق به کلی محروم بودند، هرچند استثناء های ناچیز موجود بود. و امتیاز بزرگ و غیر عادلانه ای که داده شده بود ، به اقوام سرحدی جنوب به امتداد خط دیورند بود ؛ که از خدمت زیر بیرق معاف بودند . ولی حق شمولیت در مؤسسات حربی را به پیمانۀ بزرگ داشتند و از امتیازات خاصی برخوردار بودند.

شاه امان الله برای اولین بار تشکیل قوای هوایی و مدافع هوایی را ایجاد کرد ، ۱۱ طیاره نظامی خریداری و ۶۵ نفر محصل را جهت تحصیل به کشور های روسیه ، فرانسه و امریکا اعزام نمود.

توپهای دافع هوا و موتر های زرهپوش به تشکیل قوای نظامی افغان اضافه گردید. مهمات جنگی از خارج خواسته شد . و همچنین ۵۴ هزار تفنگ ، ۱۰۶ توپ ، هشت بال طیاره ، و ۶ زنجیر تانک زرهپوش به شمول دیگر ادوات جنگی خریداری گردید. خدمت زیر بیرق سه سال بدون دادن عوض منظور و تعیین شد. طور اجباری هر تابعه ملت پنج افغانی به نام اعانه برای خریداری ۵۰ هزار تفنگ و مهمات جنگی به تصویب رسید.

محمد نادر خان که تجارب خوب نظامی داشت ، به تشکیل و تقویت مجدد اردو سعی به خرج داد. سیستم هشت نفری را لغو و به جای آن مکلفیت عسکری یا خدمت زیر بیرق را عام ساخت . تشکیلات منظم اردو که در زمان اغتشاش سقاولی و به قدرت رسیدن حبیب الله گلکانی متلاشی و نظم آن شکسته بود ، دوباره نظم تشکیلاتی در اردوی منظم انسجام بخشید.

این بودیک اجمال مختصری از گذشتۀ تاریخی اردوی افغانستان . ولی در صفحات تاریخ از لشکر کشی ها و فتوحات امیران و سرداران و حتی از تعداد جنگجویان تذکار به عمل آمده ، مگر کمتر به نظر رسیده ؛ که از طرز جمع آوری افراد به صف سربازان، لشکر و قوانین آن زمانها چیزی به ملاحظه برسد. ولی از وقایع تاریخی نتیجه گیری کرده می توانیم ؛ که تشکل صفوف اردو ها از توده های دهقان و غلامان مربوط فیودالها بوده. تنها روانشاد غبار مؤرخ شهیر در تشریح اردو های گذشته کشور ما پیشتر می باشد؛ که درود بر روان پاکش.

بعداز سقوط حکومت تنظیمی استاد ربانی (۲۶/سپتمبر/۱۹۹۶) و به قدرت رسیدن طالبان اصلاً یک تشکل منظم از اردو طور شاید و باید به نام اردو در افغانستان وجود نداشت ، و بعداً در زمینه به کمک افسران خلقی اسبق اردو به سازماندهی یک اردوی منظم دست به کار شدند.

اردوی امارت طالبان :

قوای نظامی طالبان متشکل از افراد مجاهدین دوران جنگ مقاومت ، طلبه های مدارس دینی که در پاکستان جدیداً تربیت نظامی دیده بودند ، به شمول افسران جناح خلق که عده ای هنوز در قطعات عسکری زیست داشتند و یا هم کسانی که از پاکستان بازگشت نموده بودند؛ این اردو از نظر ایدئولوژیک و تشکل افراد بسیار نا متجانس بود. و بعداً هم عساکر پاکستانی و جنگجویان جهادی خارجی به صفوف این اردو پیوستند ؛ که دارای مورال قوی جنگی بودند.

طالبان در اوایل دارای ۴۰۰ تانک زرهی و ۲ بال طیاره میگ روسی و سه پایگاه قوی و مستحکم در ژوره ولایت خوست ، میدان هوایی کندهار و تفحصات مزار شریف بودند.

سلاح هائی که از حکومت ربانی تحت قومندانی ملا نقیب ، و والی نام نهاد پسر حاجی لطیف در قندهار به تصرف طالبان آمده بود عبارت بود از :- ۶بال میگ نوع ۲۱ که از جمله یکی ان فعال و قابل استفاده بود، چهار هلیکوپتر MI 17 بار بیری ، و همچنین یک مقدار سلاح خفیفه و زرهپوش های BMP از قومندان امیر لالی که در قشله جدید موقعیت داشت به تسلیمی طالبان گذاشته شد. بعداز تسخیر شهر قندهار ، قوای نظامی طالبان رشد سریع داشت ؛ که از شمار چند صد نفر به ۲۵۰۰ - ۳۰۰۰ مبارز با انگیزه و منظم ارتقاء نمود . بزرگترین مشاور نظامی طالبان کرنیل امام پاکستانی بود ؛ که اکثراً به داخل خاک افغانستان با طالبان همراهی داشت.

طالبان ذخایر نظامی را که از قومندانهای فراری جهادی به دست آورده بودند ، به شمول راکت انداز ارگان با مهمات آن که از حزب اسلامی در چهار آسیاب لوگر با یک بال هلیکوپتر MI-17 در تشکیل و انسجام قوای نظامی خویش مورد استفاده قرار داند . در مدت کوتاه یک اردوی ده هزار نفری را با پشتیبانی حدوداً صد تانک زرهی و چند بال طیاره تصاحب شدند، که بعد از آغاز سربازگیری تعداد پرسونل نظامی طالبان به ۲۵ هزار نفر ارتقاء نمود.

(طالبان و سیاست جهانی صفحات ۹۰ ، ۹۱ ۹۲-- اثر ولیام میلی و گزارشات احمد رشید ژورنالیست پاکستانی .) مترجم عبدالغفار محقق.

طالبان به معاونت افسران نظامی ISI پاکستان از یک نیروی متشکل ، چند صد نفری الی سال ۱۹۹۶ به یک نیروی الی ۳۵ هزار نفری ، مجهز به زرهپوش ، توپخانه قوی ، یک نیروی کوچک هوایی و شبکه ارتباطی مخابره قادر شدند.

و باید یاد آور گردید که بعداز پیوستن اعضای شبکه القاعده این اردو به مراکز تعلیمی تروریستان اسلامی این شبکه مبدل گردید. در مقایسه به اردو های منظم و قوی و مسلح به تکنیک جنگی پیشرفته عراق و لیبیا ، مورال جنگی قویتر را دارا بودند ؛ که به مقابل حملات ۴۰ کشور ناتوی و امریکا از نگاه زمانی مدت مقاومت طولانیتر جنگی را داشتند.

ولی امریکای جنایتگستر با یک تشریک مساعی حربی قوای ناتو به یک ضربت آتش قوی هوایی تمام تأسیسات قشله های عسکری ، وسلاح ووسایط باقی مانده را کاملاً تخریب و به صفر رساندند. (۲۰۰۱ م)

بعداز سقوط امارات طالبان و اشغال افغانستان توسط نیرو های اشغالگر خارجی حکومت تنظیمی فراری را مجدداً به قدرت نشاندد ، حکومت جدید تحت رهبری امریکا و کشور های سازمان ناتو ، شعار دموکراسی و بازسازی مجدد را اعلام نمودند؛ که از جمله تشکیل مجدد و بازسازی اردو را نیز شامل می شد. ادامه دارد.